

VERSLAG SESSIE 5
GROOT ONDERHOUD 2017
1 DECEMBER 2017

**“Maak het verschil. Met aandacht voor een
eenvoudig(er) en rijk(er) leven”**

Datum :	1 december 2017
Coördinator sessie:	Roel Daenen
Voor verslag :	Olga Van Oost

In deze sessie kwam Hanne De Valck de werking van het Netwerk Bewust Verbruiken toelichten. Ze deed dit aan de hand van een presentatie en liet de groep in groepjes brainstormen over manieren om eenvoudiger en duurzamer te leven. Dit onder het motto *Simplify Life*. De bedoeling was om te bekijken hoe de principes van het Netwerk Bewust Verbruiken naar de erfgoedsector zouden kunnen vertaald worden.

Cathy Pelgrims, coördinator publiekswerking in het MAS Antwerpen, kwam vertellen over de manieren waarop dit museum de beschikbare ruimtes, en dan vooral de boulevard die naar het bekende panorama over de stad leidt, gebruikt. Een belangrijk aandachtspunt daarbij is het betrekken en activeren van erfgoedgemeenschappen.

Netwerk Bewust Verbruiken

Hanne De Valck legt uit dat het Netwerk Bewust Verbruiken projecten voor burgers ontwikkelt, zoals bijvoorbeeld een uitleendienst voor duurzaam babymateriaal. Bepaalde producten worden uitgetest en burgers kunnen er dan zelf mee aan de slag gaan. Hanne benadrukt dat de *mindset* belangrijk is bij het bewust verbruiken en leven: concreet beginnen nadenken over een vraag hoe je eenvoudiger kan leven. Dit is niet eenvoudig maar het netwerk wil initiatieven ondersteunen en bekijken welke veranderingen we samen kunnen bereiken. Als je bijvoorbeeld de auto minder of niet meer wil gebruiken, en meer gaat gebruikmaken van een fiets of het openbaar vervoer, is dat wel duurzamer maar daarom niet makkelijk. Je moet meer tijd incalculeren en je bent dan ook afhankelijk van de kwaliteit van het vervoersnet. Bewuster omgaan met het leven, de tijd en de dingen, daar gaat het om. En menselijke relaties vormen de spil. Het motto van het netwerk is *Simplify Life*. In de eerste workshop werd aan de deelnemers gevraagd om in gesprek te gaan met de persoon die naast hem/haar zat, over een voorwerp dat je bij hebt met een bijzondere betekenis.

Het MAS zet zijn ruimte in om participatie te bevorderen

Vervolgens kwam **Cathy Pelgrims** aan bod, in het **MAS** verantwoordelijk voor de publiekswerking. Het MAS in Antwerpen stelt zich de vraag hoe het museum anders kan omgaan met de ruimte en de stad. Kenmerkend voor het MAS zijn de toren enerzijds en de museumzalen anderzijds. De boulevard is gratis voor iedereen en geopend van 9.00u tot 22.00u en in de zomer zelfs tot middernacht. Er mag ook gegeten en gedronken worden. De locatie wordt zelfs vaak door trouwers en communicanten gebruikt, of voor vrijgezellenfeestjes. Op een zeker moment begon dit wel enigszins uit de hand te lopen, toen mensen de locatie begonnen te gebruiken voor volwaardige feesten. Het MAS heeft dan ingegrepen: er kwam een reglement met wat kan en niet kan, maar ook een handleiding voor trouwers die bovendien twee toegangstickets tot het museum kregen. Het MAS vond het niet verstandig om het recreatief gebruik van de toren te

verbieden. De toren beantwoordt duidelijk aan een behoefte en het is dus nuttiger om daarop in te spelen. Zo kunnen er nu picknick-dekentjes aan de balie worden verkregen die scholen maar ook particulieren kunnen gebruiken.

De boulevard is trouwens niet louter een doorgangszone of ontmoetingsplek. Het is ook een tentoonstellingsruimte. Het project *Winkels om de hoek* en de expo *A la carte* zijn er uitgewerkt, en jaarlijks zijn er wisseltentoonstellingen. Op Wereldaidsdag bijvoorbeeld werden de 'aidsquilts' (<http://www.aidsquilt.org/>) uit de collectie getoond. Op een ander moment maakte een Chinese kunstenaar een stad van koekjes (samen met vrijwilligers), en die koekjes mochten achteraf door iedereen worden opgegeten. Er is ook een samenwerking met Urania. De organisatie brengt sterrenkijkers mee om op het dak te plaatsen en samen te gebruiken.

De Universiteit Antwerpen biedt plekken aan studenten op te studeren. Sedert 2 jaar is het ook op twee verdiepingen van het MAS mogelijk om te studeren. Het meubilair wordt gehuurd bij de kringloopwinkel. En de studenten krijgen een ticket voor het museum.

De voorbeelden van het actief inzetten van de ruimtes zijn ontelbaar. Museomix heeft er al gebruik van gemaakt om hackathons te doen en nieuwe digitale toepassingen te ontwikkelen met een publiek van designers en erfgoedgeïnteresseerden.

Een ander zeer sterk inhoudelijk voorbeeld zijn de jaarlijkse activiteiten rond de *Dag van de Doden* (Dia de Muertos) rond 1 november. De boulevard staat dan in dit teken, er wordt een altaar gebouwd en een speciale tentoonstelling geopend. Dit evenement trekt een specifiek publiek maar ook toevallige passanten maken er deel van uit.

De nadruk ligt in het MAS al jaren op de jongerenwerking, met het *MAS in Jonge Handen*. Er is ook een gemaskerd bal voor jongeren. Op twee verdiepingen is er een dj-set en op die manier kunnen jongeren op een zeer feestelijke manier de collectie leren kennen. Na 23.00u is het feest tot 4.00u 's morgens.

Het MAS krijgt trouwens heel veel aanvragen voor evenementen. Die kunnen commercieel en betalend zijn, zoals een voorstelling van wielerploeg Quick Step. Maar er wordt ook echt gewerkt aan een evenementenprogramma dat nauw aansluit bij de werking van het MAS. Idealiter is er een link met de collectie of een bijzondere doelgroep. Om de evenementen te managen, is er een kader ontwikkeld, maar de basisgedachte is dus dat het MAS er voor de stad is, en ook met de stad en de mensen wil samenwerken.

Naar gedeeld ruimtegebruik in de erfgoedsector?

Volgens Hanne is het MAS een goed voorbeeld van **gedeeld ruimtegebruik** en dus ook van **gedeeld kennis- en expertisegebruik**. Dit realiseren vraagt tijd, ook om te proberen en fouten te maken. De kunst is om na het eventuele 'falen' gewoon terug aan de slag te gaan. Hanne geeft nog het voorbeeld van de **geefkast** van het Netwerk Bewust Verbruiken. Dit is eigenlijk een lege kast die je in je gebouw zet, en als je iets niet meer nodig hebt, kan je het er in zetten zodat iemand anders het kan meenemen.

Om de idee van gedeeld ruimtegebruik te vertalen naar de erfgoedsector, zet Hanne de deelnemers van de sessie aan het werk. Kennen ze plekken die aan gedeelde ruimte/tijd doen? De Albertina in Brussel blijkt een goed voorbeeld te zijn, waar groenten worden gekweekt die in de cafetaria worden verwerkt. De Munt kweekt zelfs zijn eigen honing. Het SMAK en de Sint-Pietersabdij hebben boekenkasten (gehad) waar boeken in geplaatst en weer meegenomen mogen worden. Het MOT in Grimbergen blaast het ambacht van brood bakken opnieuw leven in.

Tot slot krijgen de deelnemers de opdracht om te brainstormen over de vraag wat er haalbaar zou zijn in de organisatie om de erfgoedwerking eenvoudiger en duurzamer te maken. Wat kan er morgen al en waar willen we staan over 10 jaar? Een interessant punt van besluit is dat het delen van ruimte steeds belangrijker zal worden, maar dat het delen en koesteren van tijd misschien nog veel belangrijker zal zijn. We zullen anders moeten gaan nadenken over tijdsbesteding. We zullen misschien minder verdienen maar het zal ons meer tijd opleveren, om bijvoorbeeld een museum te bezoeken ...